

Quickscan Flora & Fauna
Verbreiding N391
t.h.v. Pottendijk

Quickscan Flora & Fauna

Verbreding N391

t.h.v. Pottendijk

Alcedo Natuurprojecten heeft dit rapport opgesteld in opdracht van Gemeente Emmen. Daarmee is dit rapport eigendom van bovengenoemde opdrachtgever. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie, of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Alcedo Natuurprojecten. Het is ook niet toegestaan dit rapport zonder toestemming te gebruiken voor enig ander werk dan waarvoor dit product is ontwikkeld. Alcedo Natuurprojecten is niet aansprakelijk voor gevolgschade of schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere Gegevens verkregen van Alcedo Natuurprojecten; opdrachtgever vrijwaart Alcedo Natuurprojecten van aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Colofon

Quickscan Flora & Fauna Verbreding N391 t.h.v. Pottendijk

Auteur:	Evert Ruiter
Opdrachtgever:	Gemeente Emmen Raadhuisplein 1 7811 AP, Emmen
Opdrachtnemer:	Alcedo Natuurprojecten Cornelis Houtmanstraat 10 8023 EA Zwolle
Contactpersoon:	Evert Ruiter, info@alcedo-natuurprojecten.nl
Uitvoer onderzoek:	Jos Hoekerswever
Projectcode:	2021 – 049
Rapportcode:	2021 - 025
Datum:	26 augustus 2021
Status:	Definitief

Te citeren als: *Ruiter E.J. 2021. Quickscan Flora & Fauna Verbreding N391 t.h.v. Pottendijk. Alcedo Natuurprojecten rapport 2021 – 025. In opdracht van: Gemeente Emmen*

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Doel	6
1.3. Leeswijzer	6
2. Onderzoeksmethode	7
2.1. Algemene opzet en werkwijze	7
2.2. Bronnenonderzoek	7
2.3. Oriënterend terreinbezoek	7
2.4. Volledigheid van het onderzoek	8
2.5. Verantwoording	8
3. Wettelijk kader	9
3.1. Algemeen	9
3.2. Doelstelling van de Wnb	9
3.3. Welke soorten worden beschermd	9
3.4. Zorgplicht	10
3.5. De verbodsbepalingen	11
3.6. Beschermingsregimes	12
3.7. Natuur Netwerk Nederland	13
3.8. Natura 2000	14
4. Beschrijving locatie en ingreep	15
4.1. Beschrijving locatie	15
4.2. Beschrijving ingreep	16
5. Resultaten	17
5.1. Veldbezoek	17
5.2. Flora	17
5.3. Grondgebonden zoogdieren	17
5.4. Vleermuizen	18
5.5. Vogels	18
5.6. Amfibieën, reptielen en vissen	18
5.7. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	19
6. Toetsing aan de Wnb	20
7. Conclusies en aanbevelingen	21
8. Bronvermeldingen	22
Bijlage 1: Foto overzicht	23

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en vraag

Initiatiefnemer is voornemens om op de N391, de verbindingsweg tussen Emmen en Ter Apel te gaan verbreden in verband met een verbetering van de afrit naar de Pottendijk. Ten behoeve van dit plan zal een groot aantal bosschages worden gerooid. Deze voorgenomen ingreep kan betekenen dat er via de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde diersoorten die ter plaatse of in de directe omgeving leven in het geding komen. Een onderzoek zal moeten uitwijzen of er mogelijk sprake is van de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten en tevens in hoeverre de voorgenomen ingreep een eventueel effect op het nabijgelegen N2000 gebied. Daartoe zal een quickscan flora & fauna moeten worden uitgevoerd. De resultaten van deze quickscan kunnen bepalend zijn voor vervolgonderzoek op basis van kennisdocumenten. De gemeente Emmen heeft het ecologisch adviesbureau Alcedo Natuurprojecten uit Zwolle verzocht deze quickscan uit te voeren. In deze rapportage wordt uiteengezet hoe de opdracht is uitgevoerd en wat de conclusies daarvan zijn.

De quickscan flora & fauna is uitgevoerd op basis van de vraag: *wat is het effect van de voorgenomen ingreep op de eventueel aanwezig beschermde planten- en diersoorten?*

1.2. Doel

Het doel van het onderzoek, de ecologische quickscan, is het controleren en onderzoeken van de locatie op de aanwezigheid van via de Wnb beschermde diersoorten en het uitbrengen van advies ten aanzien van eventuele vervolgstappen.

Het uitgevoerde onderzoek is samen te vatten in vijf vragen:

1. Welke beschermde soorten, zoals genoemd in de Wnb zijn op de locatie aanwezig?
2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen plannen op deze beschermde soorten?
3. Worden bij uitvoer van de voorgenomen plannen verbodsbepalingen van de Wnb overtreden?
4. Welke mogelijkheden zijn er om negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren of te voorkomen?
5. Is vervolgonderzoek noodzakelijk?

1.3. Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader uiteengezet. In hoofdstuk 4 volgt een algemene beschrijving van de onderzochte locatie en de voorgenomen ingrepen. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de WNB. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming Wnb. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen met eventuele mitigerende maatregelen en wordt de eventuele noodzaak aangegeven tot vervolgonderzoek. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto impressie van de onderzochte locatie.

2. Onderzoeksmethodiek

2.1. Algemene opzet en werkwijze

Dit onderzoek betreft een quickscan. Op basis van een grondig onderzoek op locatie is een inschatting gemaakt van de aanwezigheid of mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten en de mogelijke nadelige effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van parate veldkennis van de onderzoeker met betrekking tot beschermde planten- en diersoorten. Naar aanleiding van de bevindingen is een deskundigenoordeel gevormd van te verwachten negatieve effecten op de aanwezige en/of mogelijk aanwezige beschermde planten- en diersoorten. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb.

2.2. Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek wordt gebruikt als aanvulling op tijdens het veldonderzoek verzamelde waarnemingen en gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde planten- en diersoorten die in de regio voorkomen kunnen verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), internetmedia en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en verslagen van Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's) worden geraadpleegd.

7

2.3. Oriënterend terreinbezoek

Het bezoek vindt over het algemeen overdag plaats onder geschikte weercondities. Tijdens dit bezoek is op basis van de opdrachtgever aangeleverde Gegevens zoveel mogelijk concrete informatie te verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde planten- en diersoorten, via zicht- en gehoorwaarnemingen, sporenonderzoek zoals de aanwezigheid van nesten, holen, uitwerpselen, uilenballen, veertjes, eischalen. Ook is de wijde omgeving van de te onderzoeken locatie of locaties bekeken en is er een inschatting gemaakt van hoe dieren deze en het omliggende terrein kunnen gebruiken als plaats om te foerageren, erlangs te trekken, er te rusten of het anderszins te benutten.

2.4. Volledigheid van het onderzoek

Gedurende het veldonderzoek wordt een inschatting van het onderzoeksgebied gemaakt, maar met een dergelijk veldonderzoek is het nooit zeker dat alle aanwezige soorten ook daadwerkelijk waargenomen worden. Een ervaren veldbioloog kan wel een goede inschatting maken van de kans dat beschermde soorten een plangebied benutten. Dit deskundigheidsoordeel komt tot stand aan de hand van parate kennis van beschermde planten- en diersoorten, hun habitatvoorkeur, ecologie en op basis van vooronderzoek met betrekking tot de te onderzoeken locatie of locaties.

2.5. Verantwoording

Alcedo Natuurprojecten

Uitvoer veldwerk: Jos Hoekerswever

Rapportage: Evert Ruiters

Fotografie: Jos Hoekerswever, tenzij anders vermeld

3. Wettelijk kader

3.1. Algemeen

De bescherming van planten- en diersoorten is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (verder te noemen Wnb). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en beschermt ruim 900 soorten in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet.

3.2. Doelstelling van de Wnb

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur;
- het behouden en herstellen van biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur en het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van uw activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Als u uw werk zo kunt inrichten dat u geen schade toebrengt aan beschermde soorten, dan hoeft u vooraf niets te regelen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade ontstaat aan beschermde dieren of planten. In die situaties is het nodig dat u vooraf bekijkt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd ('nee-tenzij'-beginsel).

9

3.3. Welke soorten worden beschermd?

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- Andere soorten waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

3.4. Zorgplicht

In de Wnb is ook een zorgplicht vastgelegd. Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De Memorie van Toelichting zegt het zo: “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, en ook voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

3.5. De verbodsbepalingen

Beschermingsregimes		
Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Andere soorten § 3.3 Wnb
<p>Artikel 3.1 lid 1</p> <p><i>Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 1</p> <p><i>Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 1a</p> <p><i>Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>
<p>Artikel 3.1 lid 2</p> <p><i>Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 2</p> <p><i>Het is verboden om dieren opzettelijk te verstoren.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 1b</p> <p><i>Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.</i></p>
<p>Artikel 3.1 lid 3</p> <p><i>Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 3</p> <p><i>Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 1c</p> <p><i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.</i></p>
<p>Artikel 3.1 lid 4 en lid 5</p> <p><i>Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 4</p> <p><i>Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.</i></p>	
	<p>Artikel 3.5 lid 5</p> <p><i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.</i></p>	

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen

3.6. Beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn en een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn (beschermd). Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten (flora, fauna en avifauna) beschermd. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Er mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Er moet tegenover een afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

3.7. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

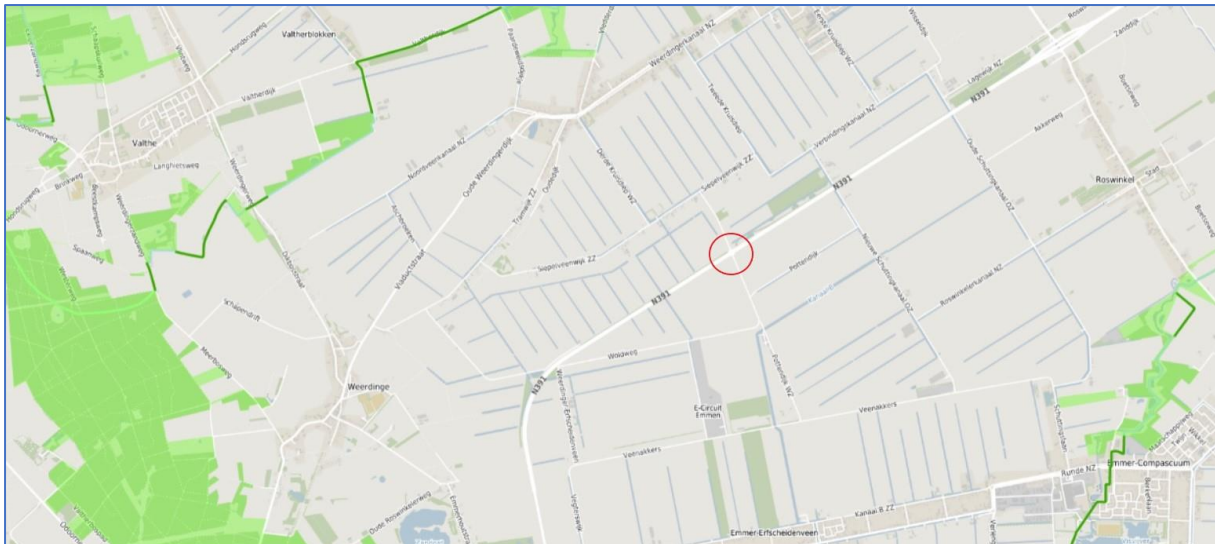
Het Natuurnetwerk Nederland, oftewel NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), is een netwerk van natuurgebieden waarin de natuur (planten en dieren) voorrang heeft en daarom wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur en het is daarom van belang dit netwerk te bespreken in het kader van natuurbescherming. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Sinds 1990 zijn de provincies en het Rijk drukdoende met de aanleg van verbindingzones tussen verschillende natuurgebieden om zo een duurzaam, samenhangend netwerk van gebieden te creëren. De NNN heeft als doel van bestaande en nieuwe natuur een goed werkend netwerk te maken. Het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN is hierbij het uitgangspunt. Net als bij de Wnb geldt hier het 'nee-tenzij'-beginsel. Dit is 1 oktober 2012 vastgelegd in het Besluit Algemene Regelingen Ruimtelijke Ordening (BARRO). Dit betekent dat er geen activiteiten plaats mogen vinden waardoor de **wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN** in het geding komen, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, tenzij er geen reële alternatieven zijn of tenzij negatieve effecten zo veel mogelijk beperkt worden en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Rijk en provincies hebben in 2011 met elkaar afgesproken dat natuurbeheer meer een regionale verantwoordelijkheid wordt. Dat is vastgelegd in het Natuurakkoord. Als gebiedsregisseurs van het landelijke gebied zetten de provincies zich in voor een versterking van de natuur. Zij dienen de begrenzing van het NNN vast te leggen in een provinciale verordening, waar ook de regels omtrent de inhoud van en de toelichting bij bestemmingsplannen in het belang van de realisatie, bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de beoogde natuurkwaliteit van het NNN worden beschreven. De provincies dienen hierbij ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN vast te leggen. Dit zijn de huidige en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het desbetreffende gebied. Per perceel worden deze doelen vaak in natuurdoeltypen en/of beheertypen vastgelegd.

Bij een aanvraag voor een ecologische quickscan en/of flora- en fauna-onderzoek gaat Alcedo Natuurprojecten dus ook altijd na of het plangebied binnen de begrenzingen van het NNN ligt en wat de effecten van de voorgenomen ingreep/activiteit zullen zijn.

De onderzochte locatie maakt geen onderdeel uit van het NNN, maar ligt daar op minder dan 3 kilometer vandaan. Zie figuur 1.

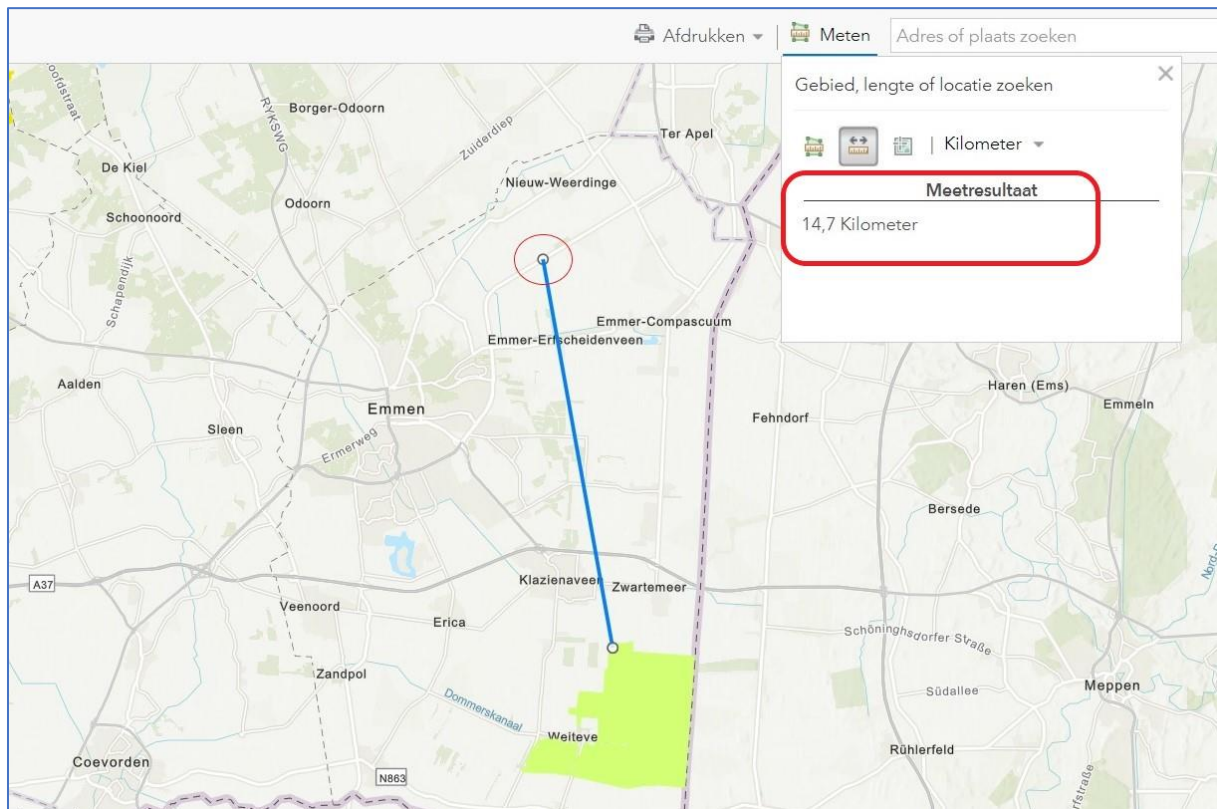

Figuur 1: Ligging van onderzochte locatie (in rode cirkel) ten opzichte van het NNN (groen). Bron: Geoportaal Drenthe

3.8. Natura 2000

Bij een aanvraag voor een ecologische quickscan en/of flora- en fauna-onderzoek wordt ook onderzocht of het plangebied binnen de begrenzingen of directe invloedssfeer (minder dan 3 kilometer) van een N2000 gebied ligt en wat de effecten van de voorgenomen ingreep/activiteit op dat gebied zullen zijn.

De onderzochte locatie bevindt zich op 14.7 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde N2000 gebied (Bargerveen). Zie figuur 2.

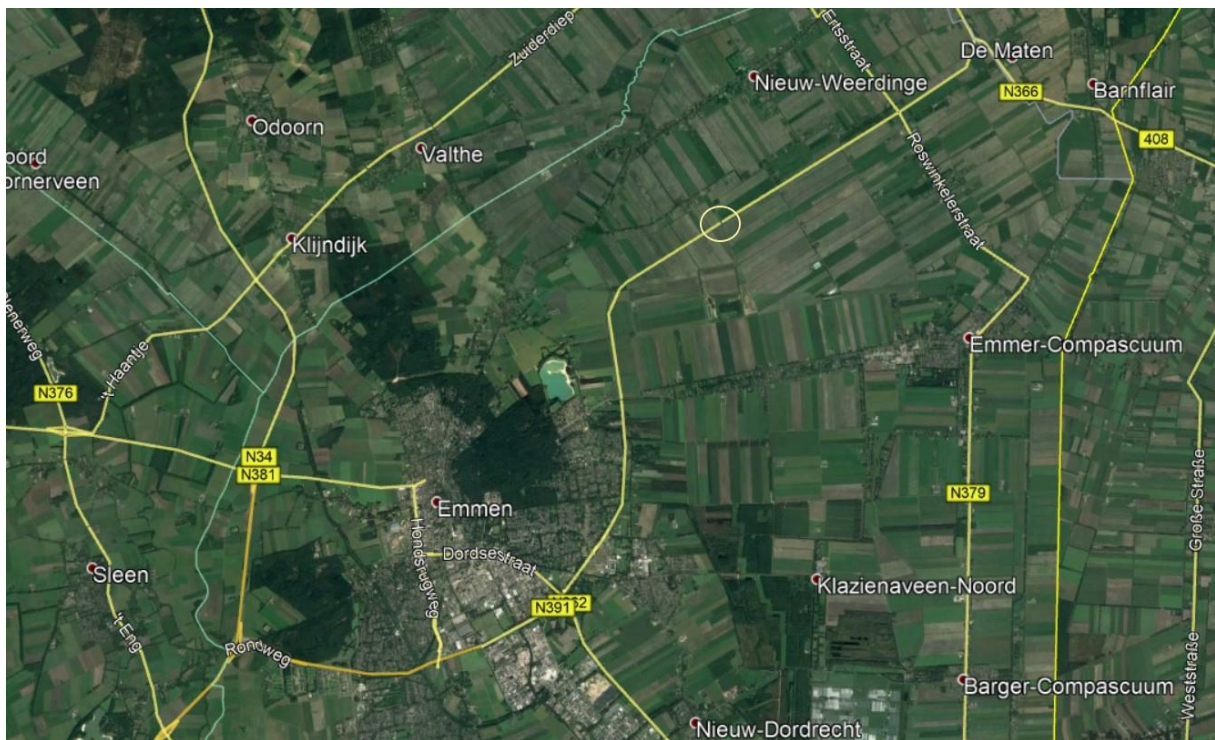
Figuur 2: Ligging van de onderzochte locatie (in rode cirkel) ten opzichte van N2000 (lichtgroen). Bron: ArcGis.com

4. Beschrijving locatie en ingrepen

4.1. Beschrijving locatie

De onderzochte locatie is gelegen langs de N391 tussen Emmen en Ter Apel ter hoogte van de afrit naar de Pottendijk. Het betreft een bermtalud bestaand uit struweel met opslag van voornamelijk berken en wilgen. De bomen en het struweel worden regelmatig gesnoeid of 'teruggezet' zoals dat in vaktermen heet. Hierdoor zijn er enkele stoven te vinden. De ondergroei bestaat uit een weelderige begroeiing van onder meer riet, pitrus en pluimzegge. Tussen de N391 en het struweel ligt een ondiepe natte laagte die begroeid is met riet. De noordzijde van het struweel grenst aan het agrarisch veenkoloniaal buitengebied van zuidoost Drenthe.

Voor een impressie van de onderzochte locatie: zie bijlage 1 (foto-overzicht) op pagina 23.

Figuur 3: Ligging van de onderzochte locatie (in gele cirkel) t.o.v. Emmen. Bron: Google Earth.

4.2. Beschrijving ingreep

De voorgenomen ingreep laat zich simpel omschrijven: alle begroeiing op het betreffende talud zal worden verwijderd om ter plaatse ruimte te maken voor de verbreding van de af- en toeritten. Een en ander in verband met een betere verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid.

Figuur 4: Overzicht van de onderzochte locatie. Binnen geel kader. Bron: Google Earth

5. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

5.1. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is voor zover mogelijk een inventarisatie uitgevoerd van de beschermde soorten binnen de Wnb met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten. In onderstaande tabel zijn het tijdstip en de waarnemings-condities van het uitgevoerde veldbezoek weergegeven.

Waarnemingscondities veldbezoek			
Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
11.05.2021	12.00 uur	13.00 uur	Wind: 3 bft, bewolking 100%, circa 14°C., motregen

Tabel 2. Waarnemingscondities veldbezoek

5.2. Flora

De onderzochte locatie betreft een vrij natuurlijke omgeving. Op zijn minst een plek waar in de loop der jaren natuur zich min of meer vrijelijk heeft kunnen ontwikkelen. Voorts is er sprake van een vochtige plas/dras situatie waarin plantensoorten voorkomen zoals riet, pitrus en pluimzegge. Dit zijn allemaal soorten zonder beschermingsstatus. Het voorkomen van middels de Wnb beschermde plantensoorten is niet vastgesteld en het is niet aannemelijk dat deze daar voorkomen.

Effectenbeoordeling: Door de voorgenomen ingreep zullen geen beschermde plantensoorten in het geding komen.

5.3. Grondgebonden zoogdieren

Tijdens dit onderzoek is gericht gekeken naar of en hoe grondgebonden zoogdieren de locatie kunnen benutten. Er werden geen holen of burchten aangetroffen en ook geen andere aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren. Het is wel aannemelijk dat deze locatie fungeert als foerageerplek voor licht beschermde soorten zoals haas, ree, egel en diverse muizensoorten. Ook is het zeker niet uit te sluiten dat deze locatie een geschikte leefplaats biedt aan bunzing, hermelijn en wezel. Vanwege de voorgenomen ingreep zal deze situatie ingrijpend veranderen en worden aangetast en zullen mogelijk vaste rustplaatsen of voortplantingsplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel worden beschadigd.

Effectenbeoordeling: Door de geplande ingreep zullen beschermde grondgebonden zoogdieren in het geding komen of vaste voortplantings- en rustplaatsen tijdelijk of permanent worden verstoord of beschadigd. Het betreft egel, bunzing, hermelijn en wezel. Deze soorten zijn vrijgesteld in de provincie Drenthe. Voor deze soorten geldt de zorgplicht.

5.4. Vleermuizen

In de directe omgeving van deze locatie komen diverse soorten vleermuizen voor, waaronder gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis (bron: NDFF). Omdat er geen voornemen bestaat om gebouwen af te breken en geen grote bomen met spleten en holtes te kappen is er alleen onderzoek gedaan naar de geschiktheid van de locatie als foerageergebied en als onderdeel van een essentiële vliegroute.

Vaste verblijfplaatsen

Niet van toepassing.

Foerageerplaatsen

De functie van de onderzochte locatie als foerageerplaats voor vleermuizen is marginaal, omdat de locatie nogal geïsoleerd in het landschap ligt waardoor hij voor vleermuizen moeilijk te bereiken is. Desondanks zullen migrerende vleermuizen deze plek zo nu en dan wel weten te vinden.

Vliegroutes

De onderzochte locatie vormt naar alle waarschijnlijkheid wel een onderdeel van een vliegroute van vleermuizen. Het zal vooral de lijnvormige structuur van de N391 met daarlangs bosschages zijn waarlangs vleermuizen zich kunnen oriënteren en migreren. Het belang van deze functie is echter niet zeer groot aangezien er zeer waarschijnlijk geen sprake is van een belangrijke corridorfunctie van en naar voortplantingsplaats en foerageergebied.

Effectenbeoordeling: De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen is op de onderzochte locatie uit te sluiten.

Foerageermogelijkheden en vliegroutes voor en van vleermuizen zijn aanwezig, maar deze vervullen geen grote functie voor deze soortgroep. Door de voorgenomen ingreep, en zeker wanneer deze in de herfst- winter- of vroege voorjaarsperiode wordt uitgevoerd, weinig impact hebben.

5.5. Vogels

Tijdens dit onderzoek is gericht gekeken naar de functie die de onderzochte locatie voor vogels kan vervullen en gezocht naar jaarrond beschermde nestplaatsen. Daarbij is met name gekeken naar de geschiktheid als broedplaats voor vogels die broeden in houtwallen en rietkragen.

Tijdens het veldbezoek werden geen jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. Ook werden er maar weinig vogels gezien. De redenen daarvoor waren onder meer de slechte weersomstandigheden en het feit dat een aantal te verwachten soorten nog niet terug was gekeerd vanuit de overwinteringsgebieden. De locatie wordt als zeer geschikt beschouwd voor broedvogelsoorten als zwartkop, tuinfluiter, blauwborst, merel, zanglijster, grasmus, rietgors, kleine karekiet en bosrietzanger. Buiten deze te verwachten broedvogelsoorten is

het struweel en de natte ruigte een belangrijk jachtterrein voor soorten als torenvalk, sperwer, buizerd, ransuil en kerkuil.

Effectenbeoordeling: Door de voorgenomen plannen zullen er geen jaarrond beschermde nestplaatsen worden vernietigd of in gevaar komen. Er zal echter wel geschikt broedbiotoop voor een groot aantal zangvogels worden vernietigd en er zal foerageerbiotoop voor een aantal roofvogel- en uilensoorten verdwijnen. Zorgvuldig handelen en werken buiten de broedperiode is gewenst.

5.6. Amfibieën, reptielen en vissen

Er is gericht onderzoek naar het voorkomen van met name amfibieën verricht. Reptielen en vissen zijn buiten beschouwing gelaten omdat op basis van terreineigenschappen kon worden bepaald dat er voor deze soortgroepen geen bijzondere of streng beschermde soorten geen onvervangbaar biotoop zal verdwijnen. Door de voorgenomen ingreep zal er mogelijk belangrijk land- en voortplantingsbiotoop voor enkele algemene en niet zwaar beschermde amfibieënsoorten worden aangetast. Daarbij wordt gedacht aan soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander. De biotoop oogt ook geschikt voor de rugstreeppad, maar deze soort komt in dit deel van Drenthe niet voor (Bron: NDFF).

Effectenbeoordeling: Door de geplande ingreep zullen geen beschermde amfibieën-, reptielen- of vissensoorten in het geding komen.

5.7. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Er is geen gericht onderzoek naar het voorkomen van deze soortgroepen verricht. De reden hiervoor is dat de weersomstandigheden tijdens het veldonderzoek gekoppeld aan de tijd van het jaar niet optimaal waren voor een dergelijk onderzoek. Afgaand op biotoopkenmerken (venige omgeving met ondiep water begroeid met riet en pluimzegge in een beschutte entourage met wilgen) kan echter worden bepaald dat het beslist niet is uit te sluiten dat de gevlekte witsnuitlibel (Habitatrichtlijn bijlage II en IV) ter plaatse voorkomt. Deze soort komt in de directe omgeving van de onderzochte locatie zeker voor (Bron: NDFF).

Effectenbeoordeling: Door de geplande ingreep zullen mogelijk beschermde dagvlinder- en libellensoorten of overige ongewervelden in het geding komen. Het betreft specifiek: gevlekte witsnuitlibel. Aangezien er over een grote lengte langs de N391 vergelijkbaar habitat aanwezig (waterretentie, plas-dras biotoop, et cetera) zal er bij deze ingreep op een relatief kleine schaal geen onvervangbaar biotoop voor deze soort worden vernietigd. Kortom, op populatieniveau komt deze soort in dit deel van Drenthe niet in gevaar, omdat er ruimschoots voldoende alternatief voortplantingsbiotoop in de direct omgeving aanwezig is.

6. Toetsing aan de Wnb

Welke verbodsbepalingen kunnen worden overtreden?

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1

Artikel 3.1. lid 2 'het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eigen van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen' en lid 4 en 5 'het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort'

- Dit is niet van toepassing, omdat op basis van de bevindingen in deze quickscan kan worden uitgesloten dat er via de Wnb beschermde vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen op de onderzochte locatie broeden. Wel geldt op deze plek de zorgplicht ten aanzien van broedende zangvogels tijdens het broedseizoen.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2

- Dit is van toepassing, omdat op basis van de bevindingen van deze quickscan niet kan worden uitgesloten dat de gevlekte witsnuitlibel ter plaatse voorkomt en zich er mogelijk voortplant. Op populatieniveau komt deze soort in dit deel van Drenthe echter niet in gevaar, omdat er ruimschoots voldoende alternatief voortplantingsbiotoop in de direct omgeving aanwezig is.
- Het voorkomen van vaste voortplantings- en verblijfplaatsen van vleermuizen kan op basis van de bevindingen uit dit onderzoek worden uitgesloten.

Beschermingsregie andere soorten § 3.3

Artikel 3.10 lid 1b 'het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen'

- Dit is van toepassing, want er worden door de voorgenomen ingreep mogelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van egel, bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk beschadigd of vernield. De genoemde soorten zijn in de Provincie Drenthe nog opgenomen op de vrijstellingslijst en zodoende geldt voor deze soorten alleen de zorgplicht.

Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Natura 2000 (N2000)

De onderzochte locatie is niet gelegen in en/of grenst niet aan Natuurnetwerk Drenthe. Door de geplande ingreep zullen de kernwaarden van het NNN dus niet in het geding komen. De onderzochte locatie ligt op 14.7 kilometer afstand van N2000 gebied. Per 1 juli 2021 is de plicht om een Aeries calculatie uit te voeren in de aanlegfase komen te vervallen.

7. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van deze quickscan kan het volgende worden geconcludeerd:

- Op de onderzochte locatie kan worden uitgesloten dat er jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels aanwezig zijn;
- Op de onderzochte locatie kan worden uitgesloten dat er vaste verblijfplaatsen zoals holen en burchten van grondgebonden zoogdieren aanwezig zijn;
- Op de onderzochte locatie kan worden uitgesloten dat er vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn;
- De onderzochte locatie is geen belangrijk foerageerbied voor vleermuizen, maar vervult mogelijk wel een onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen, maar deze functies gaan door de voorgenomen ingreep niet verloren;
- Het kan niet worden uitgesloten dat de natte delen in het plangebied een voortplantingshabitat vormen voor de gevlekte witsnuitlibel, *Leucorrhinia pectoralis*, maar voor deze soort is ruimschoots voldoende vervangend voortplantingsbiotoop in de directe omgeving aanwezig en waardoor aanvullend onderzoek niet noodzakelijk is;
- Het kan niet worden uitgesloten dat de houtwal een belangrijke vaste voortplantingsplaats of rustplaats biedt aan egel, bunzing, hermelijn en wezel, maar deze soorten staan in de Provincie Drenthe op de vrijstellingslijst waardoor aanvullend onderzoek niet noodzakelijk is;
- De onderzochte locatie ligt niet of grenst niet aan Natuurnetwerk Drenthe en de geplande werkzaamheden zijn niet van dien aard dat de kernwaarden van het NNN zullen worden aangetast;
- De onderzochte locatie ligt op circa 14.7 kilometer afstand van N2000 gebied, maar de aard van de geplande werkzaamheden is niet van dien aard dat de kernwaarden van N2000 kunnen worden aangetast. Een Aerius calculatie is voor de aanlegfase sinds 1 juli 2021 niet meer relevant.

21

Op basis van de resultaten van deze quickscan wordt het volgende geadviseerd:

- Voer de werkzaamheden voor wat betreft het rooien van boschages, kappen van bomen en dempen van wateren uit buiten de datumgrenzen van het broedseizoen (15 maart – 15 juli, bij voorkeur oprekken tot 15 augustus);
- Laat voor het dempen van wateren deze wateren leegvissen door een ecooloog, zodat de aangetroffen amfibieën, larven van libellen en vissen overgezet kunnen worden naar een daarvoor geschikte plek. Kortom: draag zorg voor een goede ecologische begeleiding bij de start van de werkzaamheden.

8. Bronvermeldingen

Disclaimer: Bronvermeldingen staan in dit document doorgaans vermeld in de tekst of bij de figuren. Veel van de informatie aangaande (mogelijke) aan- of afwezigheid van planten- en diersoorten wordt tijdens het veldwerk van de quickscan vergaard. Ten behoeve van het verkrijgen van overige relevante informatie over de verspreiding van planten- en diersoorten in Nederland en/of een te onderzoeken locatie, alsmede relevante en actuele informatie aangaande de Wnb, kennisdocumenten, te hanteren protocollen en soortgelijke documentatie, raadpleegt Alcedo Natuurprojecten regelmatig de volgende informatiebronnen:

Literatuur:

- De meest recente verspreidingsatlassen van alle beschikbare soortgroepen in Nederland. Met name de serie verspreidingsatlassen Nederlandse Fauna;
- Ecologische atlassen. Alle beschikbare soortgroepen;
- De meest recente provinciale verspreidingsatlassen van vogels, paddenstoelen, libellen, dagvlinders, vissen en overige soortgroepen;
- Veldgidsen van KNNV Uitgeverij. Alle soortgroepen;
- Topografische atlassen;
- Relevante artikelen uit De Levende Natuur;
- Relevante artikelen uit vakbladen van SOVON, RAVON, FLORON en overige PGO's;

Websites en online tools:

- Arcgis
- Bagviewer/Kadaster
- Synbiosis.alterra
- Waarneming.nl
- Verspreidingsatlas.nl
- Quickscanhulp.nl
- Provinciale geoportalen
- Google Maps
- Google Earth
- BIJ12/Kennisdocumenten

Bijlage 1: Foto-overzicht

23

De getoonde foto's laten een geschikt jacht-, rust- en voortplantingsbiotoop zien voor egel en kleine marterachtigen.

Geschikt voortplantingsbiotoop voor de gevlekte witsnuitlibel

